

Osallistuminen aikuiskoulutukseen – motivaatio, esteet ja toimenpiteet

Pohjoismainen motivaatiokonferenssi
Kööpenhamina, 3. – 4. kesäkuuta 2010

Bjarne Wahlgren

Osallistuminen ollut keskeinen aikuiskasvatusalan teema vuodesta 1975

- Sosiaalinen vinoutuma aikuiskoulutukseen osallistumisessa todettu
- Painopiste matalasti koulutetuissa – käsite *uddannelsesfremmed* (henkilöt tai ympäristöt, joille koulutus on vieras asia)
- Koulutuspoliittisia toimenpiteitä
 - Hakeva toiminta
 - Työpaikalla tapahtuva opetus
 - Palkallinen opintovapaa
- Pedagogisia näkökulma
 - Arkioppiminen ja kokemuksellinen pedagogiikka
 - Oppimisympäristö
- Tärkeää: koulutukseen osallistuminen motivoi hankkimaan lisää koulutusta

Motivaation ja esteiden tilastointi 35 vuoden aikana

- Suuri joukko tutkimuksia osallistumisesta, motivaatiosta ja esteistä
- Ensimmäiset (ruotsalaiset) tilastot: Kolme neljäsosaa haluaisi lisää yleissivistävää koulutusta (Rubenson, Bergsten, & Bromsjö, 1976)
- Näkökulman muutos: Työuraan liittyvät syyt erityisen tärkeitä Pohjoismaissa. Lähes puolet vastaajista mainitsee osallistumisen motiiviksi ammatilliset syyt, huomattavasti harvempi henkilökohtaiset syyt. (Tuijnman, 2001)
- Tasapainoinen näkemys: Osallistumisen syyt: työhön liittyvä syy 42 %, henkilökohtainen itsensä toteuttaminen 44 %, halu kartuttaa yleissivistystä 37 %. Luvut pysyneet melko vakaina maiden sisällä mutta maiden välillä suuria eroja (Chisholm, 2004)

Motivaation ja esteiden tilastointi 35 vuoden aikana - jatkuu

- Uudet (norjalaiset) tilastot: 69 % haluaa kehittyä työntekijänä, 54 % haluaa yleissivistystä tai henkilökohtaista kehitystä, 47 % haluaa pystyä auttamaan lapsiaan läksyissä. Mutta 83 % haluaa opiskella heitä kiinnostavaa ainetta (*Befolkningens holdninger til opplæring og egen kompetense, 2007*) (Väestön asenteet opiskeluun ja omaan osaamiseen)
- Tärkeimpiä osallistumisen esteitä ovat työkiireet (69 %) ja se, että henkilöllä on jo tarvittava osaaminen (61 %). Vain 12 % ilmoittaa, ettei pidä opiskelusta (*Befolkningens holdninger til opplæring og egen kompetense, 2007*)

Motivaatio ja esteet ovat riippuvaisia

- Siitä, mitä kysytään ja miten kysytään
- Millaisesta koulutuksesta on kyse

Osallistumiseen liittyviä teorioita ja malleja

- Kolme perustekijää: päämäärähakuisuus, toimintahakuisuus, oppimishakuisuus (Houle, 1988(1961))
- Radikaali suuntaus: aikuiskoulutus osana elämän käännekohtaa (Mezirow, 1991)
- Funktionaalinen suuntaus: aikuiskoulutus täyttää tarpeen (Skaalvik, 2001)
- Historian, tarpeiden ja saatavuuden yhteispeli
- Resursseilla on kuitenkin tärkeä merkitys

Mitä nyt tiedämme?

- Aikuiskoulutukseen osallistuminen kasvaa ja laajenee
- Funktionaalisuus painottuu yhä
- Vähemmän vastustusta, vähemmän koulutusvierautta
- Eriytyneitä tarpeita ja eriytynyt osallistuminen
- Tarve on tehtävä näkyväksi
- Koulutusten sisältö erityyy
- Tiiviimpi yhteys oppimisen ja koulutuksen välillä

Kirjallisuus

- Befolkningens holdninger til opplæring og egen kompetense (2007).*
Oslo: Vox.
- Chisholm, L., Larson, A., Mossoux, A-F. (2004). *Lifelong learning: citizens' views in close-up - Findings from a dedicated Eurobarometer survey.* Tessaloniki: Cedefop.
- Houle, C. O. (1988(1961)). *The Inquiring Mind.* Norman: Oklahoma Research Center for Continuing Professional and Higher Education.
- Mezirow, J. (1991). *Transformative Dimensions in Adult Learning.* San Francisco: Jossey-Bass.

Kirjallisuus - jatkuu

Rubenson, K., Bergsten, U., & Bromsjö, B. (1976). *Korttidsutbildades inställning till vuxenutbildning*. Stockholm: Lärarhögskolan.

Skaalvik, E. M., Finbak, L. (2001). *Adult education in Great Britain, Norway and Spain - A comparative study of participation, motivation and barriers*. Trondheim: Tapir Academic Press.

Tuijnman, A., Zenia Hellström (2001). *Curious Minds - Nordic Adult Education Compared*. Copenhagen

Nordic Council of Ministers.